

Aktuální rozměr náboženské svobody v systému evropské ochrany lidských práv

Abstrakt

Tato disertační práce se věnuje problematice ochrany náboženské svobody v Evropě. Nejdříve je popsáno zakotvení této svobody v EÚLP, Listině EU a v právních rádech Německa, Rakouska a České republiky. Právní rády Německa a Rakouska jsou velmi blízké tomu našemu, proto mohou být získané poznatky inspirací pro úvahy o budoucí právní úpravě v České republice (i s ohledem na to, že je zde problematika integrace jiných kultur poměrně novým tématem, zatímco uvedené státy již v této oblasti mají větší zkušenosti). Dalším důvodem pro tento výběr byla i bohatá judikatura k tématu práce zejména v Německu, ale i v Rakousku.

V návaznosti na zakotvení náboženské svobody obecně je popsáno teoretické zakotvení i praxe výuky náboženství na veřejných školách ve výše jmenovaných státech. Ze srovnání praxe v uvedených státech vyplynula mj. důležitost historického vývoje přístupu k náboženství.

Jedním z hlavních bodů této disertační práce je pak problematika symbolů. Nejdříve je probrána otázka symbolů obecně, poté se věnuji konkrétně symbolům náboženským a možnostech jejich přítomnosti ve vzdělávacích zařízeních. V této souvislosti je rozebráno umístování křížů a krucifixů ve školních třídách, což je otázka, které se již v minulosti věnovaly jak německé, tak i rakouské soudy, avšak s odlišným výsledkem. Dále je popsána i problematika zahalování učitelek i studentek, a to na příkladech mj. z německé a české praxe. Zákaz zahalování je dále rozebrán i mimo oblast školství, a to především v souvislosti s rozhodnutím ESLP ve věci S.A.S. vs. Francie, kterým byla potvrzena shoda zákazu zahalování na veřejnosti ve Francii (a později jiným rozhodnutím i v Belgii) s EÚLP.

V další kapitole je pak popsána problematika náboženských symbolů na pracovišti, a to především s důrazem na nejnovější judikaturu SDEU, která se opírá především o princip nepřípustnosti diskriminace z náboženských důvodů.

Při tvorbě této práce jsem postupovala metodou analýzy právních pramenů, zejména aktuální judikatury k tématu náboženské svobody. Na jejich základě byl popsán současný právní stav, jeho problémy a možný vývoj do budoucna. Díky získaným stipendiím jsem měla možnost čerpat z lokálních knihoven a databází univerzit ve Vídni a Pasově, což bylo velmi přínosné a umožnilo lepší a podrobnější popsání místní právní situace a praxe.

Klíčová slova

Náboženská svoboda, náboženské symboly, zákaz zahalování